

Volledig Pakket Thuis (VPT) in de wijk

**Veilig, verantwoord en vertrouwd
Waardevolle ervaringen en praktische adviezen
in 24-uurszorg bij klanten thuis**

Voorwoord

Oost-West...

Je zult vast wel eens dromen over later, als je ouder wordt. Over plannen maken, over het leven na werken, over kleinkinderen, over wonen in de buurt van vrienden en een beetje voor elkaar zorgen. Ik denk dat in die dromen nooit het verpleeghuis terugkomt. De meeste mensen blijven het liefst in een eigen (levensloopbestendige) woning wonen. En echtparen blijven het liefst thuis bij elkaar. Het zorgkantoor faciliteert dit graag. Ook vanwege de maatschappelijke opgave rondom ouderenzorg, stimuleren we zorg thuis. Vanuit drie paradigmashifts als het gaat om een zorgvraag: zelf (of naasten) tenzij, thuis tenzij, digitaal tenzij.

Onze droom is dat het dagelijks leven een deel van de zorg overneemt, in plaats van andersom. Dat het gewoon wordt om iets voor elkaar te betekenen. Om 's avonds de steunkousen van je buurvrouw uit te doen, of de buurjongen te vragen even voor haar (of beter nog, met haar) de boodschappen te doen. Als zorg niet door jezelf/omgeving of digitaal kan worden verleend, dan zijn er gelukkig zorgprofessionals. Die ook steeds meer zorgen dát, in plaats van zorgen voor. Want deze zorgprofessionals zijn hard nodig, voor als de andere varianten niet (meer) kunnen.

Als ons dit lukt, dan blijven de verpleeghuizen voor de groep met een complexe en intensieve zorgvraag in de laatste fase van hun leven, voor wie het thuis niet meer gaat. Met trots presenteren we dit inspiratieboekje. Over zorgaanbieders die vanuit visie op allerlei slimme en mooie manieren zorg thuis leveren. Die ons inspireren om te laten zien hoe het kan en wat we met elkaar nog veel groter willen maken.

Veel leesplezier!

Marti Paardekooper
Senior Manager Zorginkoop Langdurige Zorg

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1. VPT in de wijk: ‘De verpleeghuiszorg komt naar u toe’	5
2. Voordelen voor de klant	6
Interview met de familie Vogels	8
3. De waarde van VPT in de wijk voor de zorgorganisatie	9
Interview Ronald Schmidt, bestuurder Cordaan	11
4. Is uw zorgorganisatie klaar voor VPT in de wijk?	12
Interview Marielle Bakkum, verzorgende IG bij Zorgbalans	13
5. Zo start u met VPT in de wijk	14
Tot slot	15

Inleiding

Het is de grote zorg van velen: is er straks nog wel zorg beschikbaar voor mij als ik die nodig heb? Deze vraag speelt met name in de langdurige zorg voor ouderen. We zien de zorgvraag in de Wlz de komende jaren flink toenemen. Combineer dit met de krapte op de arbeidsmarkt en de wens van (toekomstige) klanten om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen. Dan hebben we een fikse uitdaging te pakken.

Eén zorgaanbieder levert álle zorg

Om deze uitdaging aan te gaan, zijn stappen nodig. Eén van de mogelijkheden: het aanbieden van Wlz-zorg in de leveringsvorm Volledig Pakket Thuis (VPT) in de wijk. Hierbij levert één zorgaanbieder 24-uurszorg bij de klant thuis, inclusief maaltijden, huishoudelijke hulp en dagbesteding. Dat gebeurt door een vast team dat veelal bestaat uit verpleegkundigen, verzorgenden en helpenden, aangevuld met welzijnsmedewerkers, specialisten ouderengeneeskunde, psychologen en casemanagers. Daarmee ontvangen mensen in de Wlz alle zorg die ze ook in een zorginstelling krijgen, maar dan in hun eigen, vertrouwde omgeving. Aanvullend is er bij VPT in de wijk uitgebreid aandacht voor ondersteuning van de mantelzorger(s).

VPT in de wijk is...

- verpleeghuiszorg in de eigen woning;
  - bedoeld voor mensen met een Wlz-indicatie.
- Welke zorg klanten krijgen, staat in het zorgprofiel. De afspraken die erbij horen, worden vastgelegd in het zorgplan en zijn afgestemd op de wensen en behoeften van de klant.

Langer gelukkig leven

De Vrije Universiteit van Amsterdam heeft begin 2021 onderzocht of thuisblijven een goed alternatief is voor opname in een verpleeghuis. Dit onderzoek vond plaats in opdracht van het CIZ, Fundis en MeanderGroep. De eerste uitkomsten van het onderzoek zijn veelbelovend: wie een Volledig Pakket Thuis ontvangt, leeft gemiddeld één jaar langer dan iemand die in een instelling is opgenomen. Daarnaast zijn de gemiddelde kosten van VPT lager dan van intramurale zorg. Nog een opvallend detail: mannen van boven de 86 jaar profiteren het meest van een Volledig Pakket Thuis (bron: [blog Zorgvisie, 26 april 2021](#)).

Toch maakt nog maar een klein deel van de klanten met een Wlz-indicatie op dit moment gebruik van VPT in de wijk. Dat heeft mogelijk te maken met het grote aantal zorgaanbieders dat niet weet hoe ze dit zorgpakket echt goed in thuissituaties kunnen aanbieden. Samen met zorgaanbieders Zorgspectrum, Zorgbalans, Cordaan, Vierstroom Verpleeghuis, ZGR, Sensire en Icare wil Zilveren Kruis Zorgkantoor daar verandering in brengen. Dat doen we ook met dit inspiratieboekje, een symposium en – voor de nabije toekomst – een nog te ontwikkelen verdiepingstraject met masterclasses.

1. VPT in de wijk: ‘De verpleeghuiszorg komt naar u toe’

Het Volledig Pakket Thuis (VPT) in de wijk is verpleeghuiszorg-aan-huis. Het is bedoeld voor mensen die méér zorg en ondersteuning nodig hebben dan de reguliere thuiszorg ze kan bieden. In de praktijk gaat het momenteel vooral om mensen met dementie. Tot nu toe verhuizen klanten vanaf zorgindicatie 4VV vaak naar het verpleeghuis.

Daar ontstaat met de groeiende groep ouderen een praktisch probleem: er zijn te weinig gebouwen en verpleeghuisplaatsen. Ondertussen geven ouderen aan dat ze langer thuis willen blijven wonen. Met VPT in de wijk komen we aan die wens tegemoet en voorkomen we wachtlijsten door gebrek aan verpleeghuiscapaciteit: de verpleeghuiszorg komt naar klanten toe.

VPT versus MPT

VPT in de wijk is een totaalpakket, van het assisteren bij het aankleden en douchen tot aan het verzorgen van maaltijden, hulp bij medicatie, het uitvoeren van huishoudelijke taken en het ondersteunen en begeleiden bij uitstapjes. Heeft een klant minder zorg nodig? Dan kan het Modulair Pakket Thuis (MPT) een optie zijn, bijvoorbeeld zorg zonder maaltijdvoorziening als de mantelzorger dat nog kan doen. Of zonder alarmering.

Bij VPT in de wijk is sprake van een dagvergoeding. Diensten of producten worden dus niet (zoals bij het MPT) apart gedeclareerd. Dit biedt zorgaanbieders de vrijheid om het VPT-budget te besteden naar wens van de klant. Stel, mevrouw Jansen gaat graag een keer uitgebreid in bad. Binnen VPT is dat prima te regelen. Het VPT-team dat voor mevrouw zorgt, kan bijvoorbeeld met de echtgenoot of de kinderen afspreken dat zij een keer de was doen. Zo heeft het VPT-team meer badtijd beschikbaar voor mevrouw Jansen.

Meer flexibiliteit

Veel VPT-klanten hadden voorheen zorg vanuit de wijkverpleging en/of Wmo. Vaak hadden zij daar hun eigen huishoudelijke hulp. Deze ‘meenemen’ is geen optie omdat het VPT-team zelf de huishoudelijke taken op zich neemt. Reden: dat biedt meer flexibiliteit. En dat is weer goed voor het welzijn van klanten. Want is het mooi weer? Dan is een snel belletje met collega’s genoeg om het rooster om te gooien en een rondje door het park te wandelen. Tip: zorg wel voor een ‘wenperiode’. Klanten zijn vaak gehecht aan hun huishoudelijke hulp; soepel meebewegen is nodig om de overgang prettig te laten verlopen.

2. Voordelen voor de klant

Het grootste voordeel van VPT in de wijk is dat klanten in hun vertrouwde huis kunnen blijven wonen, mét de benodigde zorg, verpleging en ondersteuning in begeleiding, vervoer, eten, drinken en huishoudelijk hulp. En er zijn nog meer voordelen waarvan klanten profiteren:

1 Langere zorgmomenten

Zorg achter de eigen voordeur brengt met zich mee dat individuele zorgmomenten langer duren dan in een intramurale setting. De onverdeelde aandacht die de leden van een VPT-team aan de klant kunnen besteden, resulteren in meer rust en overzicht in de thuissituatie.

2 Echtparen blijven samen

Het is helaas nog dagelijkse praktijk: echtparen die van elkaar worden gescheiden omdat één van de partners naar het verpleeghuis gaat. En waarbij de achterblijvende partner helemaal 'op' is door de zorgtaken die hij/zij tot dat moment thuis had vanwege het gebrek aan verpleeghuisplaatsen. Met VPT blijven echtparen bij elkaar en komt de zorg die een klant nodig heeft naar hen toe. Daarbij is ook nadrukkelijk aandacht voor de mantelzorger om 'op adem' te komen, zodat hij/zij de zorg langer volhoudt.

3 Vertrouwde gezichten

Het opzetten van een VPT-zorgaanbod in de wijk gaat gepaard met vaste VPT-teams. Dat betekent dat klanten hun vaste verpleegkundigen, verzorgenden en helpenden hebben die bijna dagelijks bij hen over de vloer komen.

4 Minder regeldruk

Omdat VPT in de wijk een totaalpakket met een dagvergoeding is, hoeven klanten (en hun mantelzorgers) niks apart in te kopen of te regelen. Ook houdt het VPT-team de lijnen kort met bijvoorbeeld familie, de huisarts en andere partijen in het sociale netwerk van de klant. Kortom, de zorgorganisatie coördineert de benodigde zorg, diensten en contacten, 24 uur per dag, zeven dagen per week.

5 Grote welzijnscomponent

We kijken nu veel meer dan vroeger naar wat een klant nodig heeft om fijn thuis te kunnen blijven

wonen. Binnen VPT in de wijk geven we dit vorm door werk te maken van dagbesteding. Niet door hiervoor het aanbod van een verpleeghuis te gebruiken, maar door te kijken naar wat de klant wil en graag doet. Op familiebezoek gaan bijvoorbeeld. Of naar een hobbyclub die hij/zij al jaren bezoekt. Maar ook in rustig aankleden en de haren föhnen zit die belangrijke welzijnscomponent, net zoals in samen koffie drinken, boodschappen doen, de woning schoonhouden en samen eten. 'Gezelschap' bezorgt veel klanten een fijne dag. Bijkomend effect is dat veel klanten hun maaltijden vlotter opeten, omdat ze het gezellig hebben. Natuurlijk kunnen klanten binnen het VPT pakket ook gebruik maken van de reguliere dagbesteding van een verpleeghuis of ander dagbestedingscentrum.

6 Snelle signalering van veranderingen in de zorgvraag

De regelmaat waarmee VPT-teamleden tijd doorbrengen met klanten betekent dat veranderingen in de fysieke en mentale toestand snel worden opgepikt. Eventuele aanpassingen in het leefschema of het aanschaffen van hulpmiddelen kunnen daardoor in een vroeg stadium worden doorgevoerd. Dit vergroot de kans dat klanten – ook bij achteruitgang – gewoon thuis kunnen blijven wonen.

'Leven en laten leven'

"Onze VPT-teams doen er alles aan om klanten hun leven te laten leven zoals zij dat willen. Want wie zijn wij om te vertellen wat ze in hun eigen huis wel en niet mogen? Natuurlijk, we zorgen er wel voor dat er geen gevaarlijke situaties ontstaan. Maar tot die tijd heeft de klant het vooral voor het zeggen en ondersteunen wij met zorg en welzijn. We merken dat VPT-klanten deze aanpak waarderen, de klanttevredenheid is zeer groot." Margot Gerrits, directeur Zorgspectrum.

Aandacht voor mantelzorgers

Het Volledig Pakket Thuis zou niet volledig zijn als er geen aandacht is voor mantelzorgers. Dat zijn voor veel klanten immers dé onmisbare sleutelpersonen in hun leven. Duidelijk is, dat veel mantelzorgers een grote druk ervaren. Niet zozeer door gebrek aan tijd, wel door al het geregeld. Ze moeten altijd 'aan' staan om bijvoorbeeld voor het eten te zorgen, de huishouding te regelen, de boodschappen in huis te halen. Dat kan erg belastend zijn, of je nu jong bent en dit allemaal naast je baan en je eigen gezin doet of een partner op leeftijd bent, die zelf ook een kwetsbare gezondheid heeft. Bij VPT zijn al deze regeltaken onderdeel van het pakket. Dat biedt kinderen of partners de gelegenheid om een keer rustig koffie te drinken met de klant zonder op dat moment ook een to-do-lijstje af te moeten werken.

Heldere taakverdeling

Tegelijkertijd biedt VPT in de wijk mantelzorgers nog steeds de gelegenheid een steentje bij te dragen aan de zorg voor de klant. Belangrijk, want enerzijds willen mantelzorgers gewoon heel graag van betekenis zijn voor hun vader, moeder of partner. Anderzijds is het voor het VPT-team handig dat het voor bepaalde taken kan steunen op mantelzorgers. Cruciaal is wel dat hier duidelijke afspraken over worden gemaakt. Daarom ligt de regie van de taakverdeling bij de

zorgprofessionals. Dat leidt tot een afgebakende opdracht voor mantelzorgers, zonder overvraagd te worden. Heeft een klant geen partner of kinderen, dan zoekt het VPT-team andere manieren om het welzijn van de klant te garanderen. Denk aan het contact leggen met vrijwilligersclubs of welzijnsorganisaties waar een klant zich bij kan aansluiten. Of aan de inzet van technologieën die helpen om het gevoel van eenzaamheid te verminderen (robotkatten).

'Samen sterk'

"Met ons VPT-aanbod ontlasten we ook mantelzorgers. Dat doen we door met hen te bespreken wie wat doet. Misschien maakt de echtgenoot van een klant graag het ontbijt klaar omdat hij dat altijd al voor haar deed. Of wil hij helpen met aankleden of juist de boodschappen doen. Daar luisteren we naar. Nemen die medewerking mee in de planning. Zo verdelen we de taken, waarbij we er goed op letten dat de mantelzorger het aankan, zonder dat zijn taak verdwijnt. Samen sterk dus, dat is wat we hier willen bereiken." Marjo van de Rozenberg, Teammanager Prettig Thuis, Zorgbalans.

Ervaringen uit de praktijk

‘Het zijn allemaal lieve mensen’

Dick (78) en Lenie (79) Vogels wonen al 54 jaar in hetzelfde huis in Zoetermeer. Het is Lenies ouderlijk huis waar veel lief en leed is gedeeld. Het paar denkt er dan ook niet aan om te verhuizen. Ook niet toen Dick 4 jaar geleden de diagnose Alzheimer kreeg. Dochters Astrid en Marike bieden sindsdien hulp waar nodig. En ook vrienden, burens en andere familieleden komen regelmatig binnenvallen om een handje te helpen. Onlangs is daar de professionele ondersteuning van het Verpleegthuis-team van Vierstroom aan toegevoegd. En daar is de familie Vogels heel blij mee.

Dick praat graag over vroeger. Zittend aan de keukentafel vertelt hij dat hij op zijn zestiende zeeman werd en de wereldzeeën bevoer. Dat hij daarmee stopte toen hij trouwde met Lenie, “mijn meisje”. En dat hij daarna, als specialist in hydraulische systemen voor vrachtwagens, opnieuw de wereld rondreisde om kapotte vrachtauto’s te repareren, van Thailand tot Irak. “Soms belden ze ’s nachts, dan moest ik ernaartoe.” Deze en andere ervaringen zitten allemaal in zijn hoofd. Ze lopen kriskras door zijn geheugen en leveren ook andere flarden op: van het strand in Loosduinen waar hij opgroeide. Hoe zijn broer hem zwemles gaf in zee. En de herinnering aan zijn moeder die hem en zijn tien broers en zussen regelmatig naar het strand stuurde als het thuis wel erg druk werd. Of hoe hij er paard reed, “zonder zadel hè”. De plotse herinnering aan zijn zwager die is overleden, maakt hem emotioneel. Maar dan is Lenie er om hem te troosten.

‘We zijn heel blij met de extra aandacht voor mijn vader en dat luisterende oor voor mijn moeder’.

Astrid Vogels, mantelzorger

‘Dick is nog steeds Dick’

Lenie: “Het zorgen voor Dick is voor mij vanzelfsprekend. Ik heb veertig jaar lang voor mijn broer gezorgd. Die had MS en woonde bij ons. Maar ik merk wel dat Alzheimer echt wat anders is. Zwaarder denk ik. Dick is nog steeds Dick, maar hij verandert. Dat vind ik soms moeilijk. Ik hoop dat er ooit een medicijn komt tegen deze ziekte.” De hulp die Dick nodig heeft, neemt vooral het laatste anderhalf jaar toe. Inmiddels gaat

hij 3 dagen per week naar een dagopvang waar hij meehelpt met het verzorgen van de dieren en de tuin. “En mijn zus en ik zijn er natuurlijk”, aldus Astrid. “We helpen heel graag. Maar het is soms echt puzzelen met tijd. Zeker in de winter als ik het op mijn werk razend druk heb. Dat leverde ons deze zomer al kopzorgen op, want hoe gingen we dat regelen..?”

Wekelijks zwemmen

De casemanager bracht uitkomst en introduceerde Verpleegthuis van Vierstroom bij de familie Vogels. “We hadden er nog nooit van gehoord”, lacht Astrid. “We waren blij verrast en meteen heel enthousiast. Niet alleen over de huishoudelijke taken die Verpleegthuis deels van ons kan overnemen, maar ook over de extra aandacht die ze hebben voor mijn vader. Hij zwemt bijvoorbeeld heel graag. Voor ons betekent het nogal wat om met hem naar het zwembad te gaan. Maar nu hebben we verzorgende Leonie van Verpleegthuis: zij neemt hem voortaan elke woensdag mee om samen te gaan zwemmen. Fantastisch.” Inmiddels hebben Dick en Lenie er ook een gezellig uitstapje naar een geitenboerderij op zitten. Samen aan de wandel, met de hulp van Verpleegthuis.

‘Allemaal lieve mensen’

Dick noemt het Verpleegthuis-team “allemaal lieve mensen”. Lenie en Astrid zijn het daar helemaal mee eens. “Heel waardevol vind ik ook dat luisterende oor dat ze voor mijn moeder hebben”, voegt Astrid toe. “Ze kan altijd haar verhaal kwijt als er iemand van Verpleegthuis is, gewoon tijdens een kop koffie in de tuin.” Dick heeft de keukentafel inmiddels verruild voor de luie stoel bij de televisie. Zijn vaste stek waar hij het liefst zit om bijvoorbeeld voetbal te kijken. Of om even lekker weg te doezelen...

3. De waarde van VPT in de wijk voor de zorgorganisatie

Ze zijn in 2021 nog dun gezaaid, zorgorganisaties die Volledig Pakket Thuis in de wijk aanbieden. Toch zijn er veel zorgzorgaanbieders die zich wel degelijk bewust zijn van de kritieke situatie in de langdurige zorg. Die beseffen dat buiten gebaande paden treden móet om de zorg te kunnen blijven garanderen. VPT is 1 van de manieren om dat doeltreffend te doen. En dat levert de zorgsector in het algemeen en de zorgorganisaties in het bijzonder ook veel op:

1 Breder zorgaanbod

Met VPT in de wijk kunnen zorgaanbieders hun aanbod aan langdurige zorg uitbreiden. Tussen de reguliere Wijkverpleging uit de Zvw aan thuiswonende klanten en een intramurale opname ligt VPT met verpleeghuiszorg thuis. Daarmee verbreden zorgaanbieders niet alleen hun aanbod, maar bereiken ze ook een grotere doelgroep.

2 Nieuw licht op een efficiënt vastgoedbeleid

Is het bijbouwen van verpleeghuiscentra nog wel nodig als steeds meer klanten thuis blijven wonen? Het antwoord is wellicht voer voor discussie, maar zorglevering via VPT in de wijk kan een nieuw licht werpen op de vastgoedagenda en -strategie van zorgorganisaties.

3 VPT ontzorgt huisartsen

Hoe langer mensen thuis wonen, hoe vaker zij een beroep doen op hun huisarts. VPT in de wijk neemt delen van deze eerstelijnszorg van huisartsen over dankzij de 24 uurszorg en -ondersteuning. Dat betekent overigens niet dat huisartsen uit beeld verdwijnen. Zij blijven een belangrijke schakel in het netwerk om de klant heen waarmee het VPT-team in nauw contact staat.

4 Meer wervingskansen in krappe arbeidsmarkt

Het werven van nieuwe medewerkers voor de zorg is al jaren een fikse opgave. Zo is er nu al een tekort aan Verzorgenden niveau 3-IG en verpleegkundigen niveau 4 en 5. Kun je als zorgaanbieder in deze tijden van krapte dan wel VPT-teams optuigen? Jazeker, want met het werven van personeel, specifiek voor VPT-zorg, vis je als zorgaanbieder juist in een grotere vijver. Dat heeft alles te maken met de welzijnscomponent binnen het Volledig Pakket Thuis in de wijk. Medewerkers die zorgdragen voor het welbevinden van klanten hebben hiervoor namelijk niet per se een beroepsopleiding in de zorg nodig. Dat betekent dus dat het deel welzijn of ondersteuning in VPT heel goed door andere functies kan worden uitgevoerd dan verpleegkundigen. Denk aan zij-instromers die hun sporen verdienden in onderwijs, horeca of andere sectoren. Zo lang ze een warm hart voor mensen hebben en de wil tonen om te leren, kunnen zij hun zorgcollega's binnen een VPT-team waardevol aanvullen.

5

Stimulering van duurzame inzetbaarheid

VPT stimuleert de duurzame inzetbaarheid van zorgmedewerkers. En dat is nodig, want het ziekteverzuim in de zorgsector is onverminderd hoog, zo becijferde het Centraal Bureau voor de Statistiek in september 2021. Een belangrijke oorzaak is de overbelasting die medewerkers van met name verpleeghuizen ervaren. Ze lopen vaak tegen hun grenzen aan door gebrek aan tijd, administratieve verplichtingen en fysieke klachten. Bij VPT in de wijk kunnen ze hun zorgtaken in een minder hectische omgeving uitoefenen. Want hoe je het ook wendt of keert: 'zorgen voor anderen' blijft hen in het bloed zitten. Dan is het maar beter dat deze onmisbare professionals zo lang mogelijk gezond aan het werk blijven. VPT in de wijk geeft medewerkers meer rust met een betere balans tussen werk en privé, met langere zorgmomenten bij de klant thuis en meer mogelijkheden om diensten van bijvoorbeeld acht uur te draaien. Dit voorkomt ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid en het vergroot het werkplezier en het gevoel van voldoening van de medewerker: 'dankzij mij kan de klant écht langer thuis blijven wonen'.

Werven in een grotere vijver

"Vijf jaar geleden hebben we VPT in de wijk als zelfstandige tak opgezet, mét een eigen management. We zijn ook mensen gaan werven: personen met ervaring, die gaan voor langere zorgmomenten, die het gebrek aan hectiek (die je in een verpleeghuis vaak vindt) heerlijk vinden, die oog hebben voor welzijn. Heel gunstig: voor VPT zijn alle niveaus in zorg en welzijn nodig. Dus ook medewerkers die hart hebben voor zorg en welzijn maar niet op hoog niveau zijn opgeleid. Deskundigheid in huishoudelijke taken, in wassen en aankleden is net zo hard nodig. We hebben ervaren dat VPT arbeidsmarkt-technisch allerlei mogelijkheden biedt." Marieke Oldewarris, directeur Vierstroom Verpleeghuis.

Ervaringen uit de praktijk

Ronald Schmidt,

bestuurder Cordaan

“Sinds 2 jaar zijn we bij Cordaan volop aan de slag met VPT in de wijk. Onder de noemer Zorgeloos Thuis leveren we het Volledig Pakket Thuis aan bijna 200 klanten in wijken en buurten in de regio groot Amsterdam.”

“Aanleiding om met VPT in de wijk te starten was het aantal thuiszorgklanten dat eigenlijk veel meer zorg nodig had dan ze ontvingen. Tegelijkertijd doemden ook schrikbarende prognoses op: de Wlz-zorg in onze regio verdubbelt de komende jaren. Dat zou betekenen dat we op korte termijn maar liefst vijfduizend extra verpleeghuisplaatsen nodig hebben. Maar gebouwen zijn er niet, personeel is moeilijk te vinden...”

Projectmatige aanpak

“Ons antwoord op deze kwestie: verpleeghuiszorg thuis. We hebben daar een project van gemaakt waarvoor we een manager Zorgeloos Thuis wierven, Denise Smits. Zij komt van buiten Cordaan, heeft een achtergrond in de zorg én in de horeca en bracht daardoor een frisse blik op ‘klantgerichtheid’ mee. Samen zijn we gaan kijken wat dit concept vroeg van onze organisatie en onze medewerkers, wat we moesten organiseren om klanten prettig thuis te laten wonen en hoe we dat moesten realiseren met het nijpende personeelstekort.”

‘Geloof in VPT in de wijk. Het werkt. Wij bewijzen elke dag dat een significant aantal mensen dankzij VPT niet naar een verpleeghuis hoeft.’

Ronald Schmidt, bestuurder Cordaan

Teams formeren

“We besloten compleet nieuwe teams te formeren en zijn vooral buiten onze zorgorganisatie mensen gaan werven. Omdat de welzijnscomponent zo groot is, boorden we vrij snel nieuwe doelgroepen aan. Mensen dus die niet als

verzorgende zijn opgeleid, maar ijzersterk zijn als hulp in de huishouding. Of hun sporen hadden verdiend in de horeca. Via cursussen zorgen we ervoor dat zij ook taken als wassen, aankleden en helpen bij de maaltijd onder de knie krijgen. VPT werd ook onderdeel van onze strategie voor duurzame inzetbaarheid. Want dit pakket biedt alles voor verzorgenden en verpleegkundigen die nog vele jaren hun vak willen blijven uitoefenen, maar dat liever niet meer in een verpleeghuis doen.”

Tweehonderd klanten

“Inmiddels hebben we elf Zorgeloos Thuis-teams en zijn er nog eens twee ‘in de maak’. Eind 2021 zullen we zo’n tweehonderd klanten het Volledig Pakket Thuis kunnen aanbieden en daarmee hebben we een stedelijke dekking. Tweehonderd klanten dus waarvoor geen verpleeghuis nodig is. In het begin dachten we dat we vooral ZZP-4VV-klanten zouden hebben. Wat blijkt na bijna twee jaar: zestig procent van de klanten heeft een ZZP-5VV-indicatie, met hier en daar zelfs een klant met een ZZP-8VV en ZZP-10VV. Daarmee kunnen we vaststellen dat VPT voor heel veel mensen dé oplossing is om de laatste fase van hun leven thuis door te brengen. Opname in verpleeghuizen stellen we dus aanzienlijk uit en zelfs af.”

Kwaliteit van leven

“Het succes zit hem in een aanpak die is gebaseerd op voortdurend verbeteren en leren *on the job*. Gaandeweg voeren we aanpassingen door waar nodig. De kracht van VPT zelf? Dat klanten het voor het zeggen blijven houden, samen met hun mantelzorgers. Gaan ze graag naar het museum? Dan moet dat kunnen. Willen ze naar de verjaardag van een familielid? Ook daar zorgen we voor. Hiervoor hebben we elektrische 40-kilometer-autootjes aangeschaft. Daarmee hebben teams de beschikking over vervoer. Zo kunnen we klanten zoveel mogelijk hun eigen leven laten leven. En dat komt de kwaliteit ervan alleen maar ten goede.”

4. Is uw zorgorganisatie klaar voor VPT in de wijk?

Het aanbieden van VPT in de wijk is niet op een achternamiddag geregeld. Het is zelfs onwenselijk om het 'er even bij te doen'. Of om het te beschouwen als een verlengstuk van Wmo of wijkverpleging. Daarvoor is de zorgvraag van VPT-klienten te intensief. Voorwaarde om VPT in de wijk te laten slagen, is dan ook dat een zorgorganisatie zich honderd procent conformeert aan het idee dat het een splinternieuwe tak van sport is, náást alle andere zorgvormen die ze al aanbiedt.

Of uw zorgorganisatie daarmee klaar is voor VPT hangt echter van meer factoren af. Een greep uit die factoren:

VPT in de wijk vraagt om een organisatiecultuur...

... waarin medewerkers vrijheid hebben, verantwoordelijkheid dragen en gestimuleerd worden creatief naar hun werk, de klant, het vakgebied te kijken. Waarin 'loslaten' een rol speelt, omdat ze hun zorg voor de klant nu bewust gaan delen, bijvoorbeeld met mantelzorgers. Strakke lijnen en een hiërarchische aansturing van de organisatie horen daar niet bij. Wel coachend leiderschap, aanpassingsvermogen, ruimte voor evaluatie, reflectie, innovatie en goede ideeën.

Technologische innovatie...

... is een randvoorwaarde voor het aanbieden van VPT in de wijk. Uiteraard blijft de persoonlijke interactie bij VPT in de wijk hoofdzaak. Maar het onderkennen van het nut van technologische oplossingen kan heel waardevol zijn. Van beeldschermzorg om eenvoudig te communiceren tot robotkatten om het gevoel van eenzaamheid te verminderen. Ook het omarmen van technologische oplossingen voor toezicht (zoals 's nachts) en alarmering horen erbij, uiteraard met inachtneming van de privacy.

Bereid zijn om risico's te accepteren...

... is een niet te missen onderwerp van gesprek bij het aanbieden van VPT in de wijk. Want thuis wonen is niet risicoloos. Dit vraagt van zorgorganisaties een hernieuwde visie op risicobeheersing. Want waar ze risico's in een intramurale setting zo klein mogelijk houden, zullen de VPT-teams de touwtjes in de thuissituatie wellicht wat

moeten laten vieren. Reden: de privacy en kwaliteit van leven van klienten. Daarom is het inschatten van risico's bij het samenstellen van een Volledig Pakket Thuis een must om, samen met naasten, de grenzen te bepalen van wat wel en niet acceptabel is.

VPT in de wijk is keuzes maken...

... en kijken wat haalbaar is met de capaciteit die je hebt in de regio waarin je actief bent. Hoe ga je VPT in de wijk aanbieden? Wat is haalbaar om 24/7 in zorg en ondersteuning te voorzien? Beperkingen hoeven er niet per definitie voor te zorgen dat 'VPT niks voor ons is'. Door te kijken naar wat er wél mogelijk is, zijn er nog steeds veel klienten in Nederland die toch langer thuis kunnen blijven wonen, met de zorg en ondersteuning die zij nodig hebben.

Een praktische keuze

"ZGR is een middelgrote zorgorganisatie in Salland. Bij ons komen tot nu toe nog alleen klienten in aanmerking voor VPT in de wijk als ze in de directe omgeving van onze zorglocaties wonen. Dat is vooral een praktische keuze geweest: Als mensen verder weg wonen, dan brengt dat veel reistijd met zich mee en het is voor ons nog niet haalbaar om daar 24-uurszorg te bieden. Dat lukt wel in de nabijheid van onze zorgcentra. Daar komt bij dat onze locaties echte bakens zijn. Iedereen kent ze, ze zijn vertrouwd. Dat vertrouwen helpt om bij mensen thuis, in de eigen woning zorg te bieden." Linda Kamp, sr. adviseur Strategie & Innovatie (ZGR).

Ervaringen uit de praktijk

Mariëlle Bakkum,

Verzorgende IG bij Zorgbalans

“Jarenlang werkte ik intramuraal, in een verzorgingshuis. In april 2021 ging ik in één van de VPT-teams van Zorgbalans aan de slag, als Verzorgende IG. Ik vind het heerlijk! Waar ik in het verzorgingshuis een toenemende fysieke en mentale druk ervaarde, heb ik die hier niet. Vooral de duidelijke taakverdeling in het team, met genoeg tijd voor zorg én welzijn voor de klant, vind ik persoonlijk heel prettig.”

“Bij ons heet het VPT-concept ‘Prettig Thuis’. Ik zorg voor negen klanten in Heemskerk die we van ’s ochtends half acht tot ’s avond half elf verzorgen en ondersteunen. Een zorgcontactcentrum ‘draait’ de nachtdiensten zodat klanten in noodgevallen altijd en snel de zorg ontvangen die zij nodig hebben. Onze roosters baseren we op de individuele zorgplannen. Zo is er een mevrouw die de dag graag start met een douche. Een andere klant wil het opstaan juist in alle rust met zijn partner doen. We plannen het dan zo in dat we die ochtendrituelen van opstaan, wassen, aankleden en ontbijten zoveel mogelijk laten aansluiten bij de persoonlijke wensen. Omdat we bij VPT meer tijd per klant hebben, kunnen we daar gemakkelijker in schakelen.”

‘We zijn te gast in iemands huis. Ik vind het heel bijzonder dat we op die manier onderdeel worden van iemands leven.’

Mariëlle Bakkum, Verzorgende IG

Te gast in iemands huis

“Ik vind het heel bijzonder dat we in onze rol ineens onderdeel worden van iemands leven. We zijn te gast in iemands huis, zo ervaar ik dat echt. Je moet daarom alles doen in overleg met naasten en bouwen aan een vertrouwensband. Dat is in het begin voor iedereen wennen. Daar moet je dan ook de tijd voor nemen. Met de klanten van ons team zijn de banden heel goed, we worden elke dag

hartelijk ontvangen. Vooral de mensen die alleen wonen, zijn altijd blij als we er zijn. Niet alleen omdat we ze helpen bij het opstaan, maar ook omdat we erbij blijven als ze ontbijten. Het geeft heel veel voldoening dat je er daarmee voor zorgt dat hun dag goed begint. Of eindigt natuurlijk. Want ook ’s avonds zijn we erbij, van het avondeten tot het naar bed gaan. En willen ze een uitstapje maken, dan gaan we mee. Dit alles is niet te vergelijken met de zorg in een verzorgingshuis, simpelweg door gebrek aan tijd. De aandacht die wij besteden aan dat welzijn maakt echt het verschil: mensen kunnen hun leven zoveel mogelijk blijven leven zoals zij dat willen of gewend zijn. En omdat we er zo vaak zijn, kunnen we ook in de gaten houden of de partner het nog volhoudt. Ook daar hebben we oog voor.”

‘We laten ons hart spreken’

“Hoewel we als team intensieve banden opbouwen met klanten – en vaak ook met hun mantelzorgers – blijft er wel altijd een gepaste, professionele afstand bestaan. Dat moet ook. Stel dat iemand achteruit gaat, dan zorgt dat voor verdriet bij verwanten. Natuurlijk laat je als zorgprofessional je hart spreken. Maar je kunt je niet in dat verdriet laten meeslepen. Een klant is geen familie. Tegelijkertijd zorgt juist dat intensieve contact voor de beste zorg en ondersteuning. Je bent er snel bij om oplossingen aan te dragen bij achteruitgang. Zoals een traplift als de mobiliteit enorm afneemt. Als ik terugkijk op mijn intramurale loopbaan denk ik weleens: ‘mevrouw A of meneer B uit het verpleeghuis had met VPT nog jaren thuis kunnen wonen. Ik ben blij dat Zorgbalans ermee is gestart. Daarmee geven we klanten die intensieve zorg nodig hebben, de kans om thuis van hun oude dag te genieten. Ik ben er trots op dat ik daaraan kan bijdragen.’

5. Zó start u met VPT in de wijk

Diverse zorgaanbieders zijn al succesvol onderweg met VPT in de wijk. Zij delen graag hun ervaringen met deze nieuwe tak van sport binnen hun zorgaanbod. Zo helpen ze andere zorgaanbieders het Volledig Pakket Thuis voortvarend op te starten.

In de opstartfase is het vooral een kwestie van organiseren. Onderstaande handreikingen geven ze u graag mee als u wil starten met VPT in de wijk:

- Organiseer VPT in de wijk niet vanuit de thuiszorg maar beschouw het als een compleet nieuwe zorg- en dienstverlening binnen uw aanbod. Alleen zo houdt u de regie en levert u de flexibiliteit die nodig is om zorg en welbevinden van klanten in evenwicht te houden.
- Maak in uw organisatie iemand vrij om VPT in de wijk op te zetten. Werk bijvoorbeeld een projectmanager die (fulltime) kan onderzoeken:
  - wat uw organisatie precies wil en kan aanbieden met het VPT in de wijk;
  - of u de teams uit eigen gelederen samenstelt of bepaalde expertises werft of inhuurt;
  - wat er moet worden geregeld om alle 'producten' (van alarmering tot maaltijden) voorhanden te hebben voor VPT-klanten.
- Onderzoek hoe u uw VPT-aanbod afstemt op elke individuele klant. Ga met hen in gesprek over hoe zij ouder willen worden. De antwoorden werpen licht op datgene wat iemand in zijn leven nodig heeft om een fijne, oude dag te hebben. En hoe u daar met uw VPT-aanbod aan kunt bijdragen.
- VPT staat of valt met proactieve mensen in uw organisatie en een bestuur dat VPT honderd procent draagt.
- De arbeidsmarkt is en blijft krap. VPT in de wijk biedt echter een uitkomst voor medewerkers die intramuraal tegen hun grenzen aanlopen: in de zorg bij klanten thuis hebben zij meer tijd per klantcontactmoment of ze kunnen wat andere taken uitvoeren die net zo belangrijk zijn.
- Het financieel rondkrijgen van VPT in de wijk kan zorgorganisaties doen twijfelen, want investeren is onvermijdelijk. Toch weegt dit op tegen het alternatief van verpleeghuiscentra bijbouwen. Want dat is op termijn net zo kostbaar, zo niet duurder. Het is wel een kwestie van puzzelen om ervoor te zorgen dat VPT uit de tarieven geleverd kan worden. En ook: goed kijken naar wat u doet en wat anderen – mantelzorgers, sociaal netwerk – kunnen doen.
- Houd, als VPT in de wijk eenmaal 'staat', teamleden enthousiast en gemotiveerd. Bijvoorbeeld met mogelijkheden voor bijscholing (van communicatie-opleidingen voor de klantcoaches tot intervisietrainingen) om de kwaliteit van medewerker en aanbod op hoog niveau te houden.
- Werk als zorgorganisatie samen met andere instanties in stad, dorp, wijk of buurt. Denk aan de gemeente of de woningcorporatie. Want ook zij zijn druk bezig met voorzieningen/woonvormen om mensen langer thuis te laten wonen.
- Wees realistisch: het implementeren van VPT in de wijk gaat niet in 1 dag. Het is pionieren, aanpassen en stapsgewijs opbouwen.

Interne ambassadeur

De zorgorganisaties die VPT in de wijk momenteel al aanbieden, hebben er stuk voor stuk een interne ambassadeur (iemand die vanuit zijn eigen functie het onderwerp aan jaagt) op gezet om hun VPT-aanbod op te bouwen.

Tot slot

De ervaringen van VPT-zorgaanbieders leveren al veel inzichten op waarvan andere zorgorganisaties de vruchten kunnen plukken. Zilveren Kruis Zorgkantoor wil deze graag nader belichten en interactief de revue laten passeren.

Symposium: 25 november 2021

Daarom organiseert Zilveren Kruis, samen met een aantal zorgaanbieders, op donderdag 25 november 2021 een inspirerend VPT in de wijk-symposium, exclusief voor bestuurders, beleidsadviseurs en managers van alle zorgaanbieders in de Verpleging en Verzorging.

Tijdens deze middag benoemen we met elkaar de kaders, wordt er casuïstiek besproken en gaat tafeldame Sabine Uitslag in gesprek met verschillende gasten over de meerwaarde van VPT in de wijk. Dit doen we om te achterhalen wat de rode lijn van een succesvolle aanpak is, welke elementen ertoe doen om van VPT in de wijk een succes te maken en met welke do's en dont's u rekening moet houden.

Aanmelden

Wij nodigen u graag uit voor dit symposium. U kunt zich aanmelden via <https://vptindewijk.momice.events/> Zodra wij meer informatie hebben over het programma ontvangt u die van ons.

Masterclasses

Om de kansen voor VPT in de wijk verder te vergroten, ontwikkelt Zilveren Kruis Zorgkantoor, eveneens samen met enkele zorgaanbieders, een verdiepingstraject met masterclasses. Deze zijn bedoeld voor zorgaanbieders die serieus werk willen maken van VPT in de wijk en graag ondersteund willen worden bij de daadwerkelijke uitvoering ervan. Binnenkort vertellen wij u hierover meer.

Wij helpen u graag verder

Kijk op

onze website: www.zk.nl/zorgkantoor/zorgaanbieders

Schrijf naar

Zilveren Kruis Zorgkantoor
T.a.v. Zorginkoop, Zorgtoewijzing, Helpdesk iWlz of Overige zorg
Postbus 353
8000 AJ Zwolle

Bel ons

Telefoon (038) 456 78 88
Bereikbaar maandag tot en met vrijdag van 08.00 - 18.00 uur

Mail ons

Ga naar 'contact' op onze website
www.zilverenkruis.nl/zorgkantoor/zorgaanbieders/contact

Deze brochure is een uitgave van het Zilveren Kruis Zorgkantoor N.V. KvK 34245138.

Colofon

Dit inspiratieboekje over VPT in de wijk is een uitgave van Zilveren Kruis Zorgkantoor. De inhoud kwam tot stand met medewerking van Linda Kamp (ZGR), Margot Gerrits (Zorgspectrum), Marieke Oldewarris (Vierstroom Verpleegthuis), Marjo van de Rozenberg (Zorgbalans), Mariëlle Bakkum (Zorgbalans), Ronald Schmidt (Cordaan) en de familie Vogels.

Disclaimer

Aan de informatie die in deze brochure is opgenomen kunt u geen rechten ontleen.
De informatie die u aantreft komt van betrouwbare bronnen.